

Barnagarðslóg uttan pedagogar

Ein barnagarðslóg verður í lötuni fyri eikað, men Føroya Pedagogfelag er ikki eftirspurt í arbeiðinum. Og tað heldur forkvinnan í felagnum vera lögð.

- Eg kundi hugsað mær at vita, hvør ráðgevin hjá landsstýriskvinnuni er, um tað ikki eru vit, sigur Carita Björklund

TURID KJØLBRO

Føroya Pedagogfelag vil fegið hava at vita, hvussu Helena Dam á Neystabø, landsstýriskvinna í almanna- og heilsumálum, við nýggju føroysku barnagarðslógini, ið er á veg, ætlar at tryggja børnunum mennandi tilboð, góðar karmar og dygd. Tískil lýsir felagið í hesum døgum í stórum heilsulýsingum í bløðunum við nøkrum spurningum, ið eru sera áhugaverdir og viðkomandi í sambandi við lóggávuna.

- Endamálið við lýsingini er at fáa í lag eitt orðaskifti um viðurskifti hjá børnum. Talan er um at gera eina lóggávu og vit vita øll, at lógir verða ikki broyttar so hissin, fyrst tær eru sam-

tyktar. Fyri at nýggja føroyska barnagarðslógin verður so góð sum møgulegt, mugu vit hava eitt orðaskifti um hana. Vit fara inn í eina nýggja öld um stutta tíð og lógin skal fevna um komandi ættarlið, sigur Carita Björklund, forkvinnan í Føroya Pedagogfelag.

Ikki eftirspurd

Hóast Føroya Pedagogfelag varar av teim nógvu hundrad starvsfólkunum, ið hvønn dag eru um tey nógvu hundrad dagstovna-børnini kring landið, veit felagið lítið og einki um arbeiðið við at gera nýggju lógina. Tað kann tykjast ikki sort lögð, tá ið hugsað verður um, at arbeiðsbólkar dag og dagliga verða settir at viðgera, útgreina og gera

Føroya Pedagogfelag vil hava at vita, um politiskur vilji er til staðar at gera dygdargóðar ilógur í samfelagið, nevniliga børnini. Felagið saknar eitt orðaskifti, nú ein nýggj barnagarðslóggáva er á veg. Savnsmynd

tilmáli um hetta og hatta, og at hesir bólkar altíð eru mannaðir við fólk, ið vara av ókinum.

- Felagið og nakrir pedagogar hava verið til hoyringar í Almanna- og heilsumálastýrinum ein dag. Hetta

ásetir fyrirsitingarlógin. Eg veit í grundini ikki, hvussu arbeiðið við at gera lógina verður skipað, men eg havi frætt, at tá ið arbeiðið er liðugt, fáa vit tað til ummælis. Vit halda sjálvsagt, at tað als ikki er nøktandi. Tá ið ein lóg verður smíðað, er neyðugt at brúka ta tíð, sum er neyðug fyri at fáa hana nóg góða. Somuleiðis er umráðandi, at serfrøðingar eru við, uttan mun til, hvørja lóggávu vit tosa um. Tá ið skulalógir verða gjørdar, eru lærarar við, tá ið búskaparlógir verða gjørdar, eru búskaparfrøðingar við, og tí eiga pedagogar sjálvandi at vera við at gera eina barnagarðslóg.

- Mær kunnugt er ætlanin at lógin skal koma í gildi 1. januar, og tí kundi eg hugsað mær at fingið at vita frá Helenu Dam á Neystabø, hvør hennara ráðgevi er, um tað ikki eru vit.

Stórt ynski

Í áður nevndu lýsing hjá Føroya Pedagogfelag, verður víst á viðurskifti, ið tryggja børnum eina góða barnagarðslóggávu og ein góðan barnagarðsdag.

- Tað er sera umráðandi, at nýggja lógin tekur hesi

viðurskifti til eftirtektar. Eg stúri fyri, at fleiri mál verða tvinnad saman, tá ið lógin verður smíðað. Eitt nú at hugsað verður figgjarkarm-in og at fyrilit verða tikið, um ókið verður lagt út til kommunurnar. Tað hevur verið eitt stórt ynski frá Føroya Pedagogfelag í fleiri ár at fáa eina barnagarðslóggávu, vit hava sjálv arbeiðt við málinum í fleiri ár, og hava sett okkum í samband við landsstýrið hesum viðvíkjandi. Tveir mánaðir eru eftir av árinum til lógin eftir øllum at døma skal í gildi, og tað er at skunda sær ov nógv í einum so týðningarmiklum arbeiði.

Tá ið tað av fyrstan tíð hoyrdist, at ein føroysk barnagarðslóggáva skuldi gerast, var uppá tal, at ein arbeiðsbólkur skuldi setast at gera eitt álít. Men hóast Føroya Pedagogfelag síðan hevur heitt á Almanna- og heilsumálastýrið, er einki frætt um arbeiðsbólkin. Vit royndu at fáa ein viðmerking frá Aibritt á Pløgv, fyrirsitingarstjóra í Almanna- og heilsumálastýrinum, ígjár, um hvussu arbeiðið við lóggávuni er lagt til rættis, men hon var upptikin á fundi allan dagin.

Næsta ellisheimið verður bygt í Havn

- Eingin løgtingssamtykt liggur aftanfyrir tilmælið, men út frá tørvsmetingini vit hava, fari eg at mæla løgtinginum til í langtíðarløguætlanini at leggja upp fyri at byggja eitt ellisheim í Norðstreymoy nú og tað næsta í Suðurstreymoy, sigur Helena Dam á Neystabø, landsstýriskvinna í almanna- og heilsumálum

TURID KJØLBRO

Ymiskt er, hvussu stórvurin er á ellis- og røktarheimsplássum kring landið, og tað er somuleiðis ymiskt, hvussu væl fyri ymsu ókinu eru fyri at bjóða teimum eldri eitt búpláss á eldri árum. Í sambandi við, at eldraár sum øllum kunnugt er í ár, er komið fram, at Sandoyggin hevur í lutfalli til íbúgvaratalið størsta talið á eldri fólk og samstundis lægsta biðilistan, meðan Suðurstreymoy hevur í mun til íbúgvaratalið lægsta talið á gomlum fólk, men longestu biðilistarnar.

Mett verður, at eini 600 fólk bjóða eftir at sleppa inn á ellis- og røktarheim umframt sambýli kring alt

landið. Nøkur ganga iva-leyst aftur á fleiri listum, men tey flestu standa á biðilista í ókinum, har tey búgva.

Ein uppperð, sum Sigvald Kristiansen, fyrrverandi kommunulæknir á Skála og nú limur í Fyrireikingar-nevndini fyri Eldraárid í Føroyum, visir, hvussu nógva eldrabúpláss eru fyri hvørt óki sær, og hvussu stórvurin er á hesum plássum. Við árslok seinasta ár búðu 44.667 fólk í Føroyum, harav vóru 6150 fólk yvir 65 ár. Ált eru 327 búpláss á ellis- og røktarheimum umframt sambýlum og á øllum biðilistunum standa 644 fólk. Talan er sostatt um 971, ið hava og bjóða eftir búplássi. Tað svar-

ar til gott 2 % av fólkatalinum.

Verri útlit í Havn

Støðan í Havn visir, at gomul fólk hava verri útlit fyri at finna eitt nøktandi búpláss á eldri árum enn fólk aðra staðni í landinum, hóast har eru lutfalsliga fleiri yngri fólk at taka sær av teimum. Tískil er ikki so lögð, at landsstýriskvinnan í almanna- og heilsumálum, Helena Dam á Neystabø, hevur borið uppá mál, at næsta ellisheimið eftir tað í Norðstreymoy, verður bygt í Havn.

- Í langtíðarløguætlanini havi eg mælt til, at tað næsta verður bygt í Havn. Og tá tosa vit um ein tíðarkarm uppá tvey ár. Eingin lög-

tingssamtykt liggur aftanfyrir tilmælið, men út frá tørvs-metingini vit hava, fari eg at mæla løgtinginum til í langtíðarløguætlanini at leggja upp fyri at byggja eitt í Norðstreymoy nú og tað næsta í Suðurstreymoy, sigur Helena Dam á Neystabø, landsstýriskvinna í almanna- og heilsumálum.

Ein stór óvissa er inni í myndini. Enn er eingin útmelding komin, sum sigur, hvussu býtið skal vera millum land og kommunu, tá ið tað snýr seg um figging av bygging og rakstri av ellis- og røktarheimum. Ein arbeiðsbólkur verður settur í hesum døgum, sum skal geva landsstýriskvinnuni eitt tilmæli um, hvussu býtið verður, og á ólavsøku næsta

ár skal tilmælið verða liðugt.

Leingi at bjóða

Vit tosa sostatt um nøkur ár, til gomul fólk í Norðstreymoy og Suðurstreymoy kunnu gera sær vónir um at kunna flyta á ellisheim.

- Tað er tíverri long tíð at bjóða. Kommunulítið leggur upp til, at kommunurnar átaka sær stórra figgjarglaga ábyrgd hesum viðvíkjandi, og koma vit hesa somu niðurstøðu, er møguleiki fyri, at havnarfólk fáa eitt ellisheim fyrr, um kommunan figgjarglaga er før fyri tí, sigur Helena Dam á Neystabø.

Í Norðstreymoy situr ein byggingnevnd og fyrirskar bygging av ellis- og røkt-

arheimi í ókinum. Byrjað verður at byggja í komandi ári, men enn vita hvørki kommunurnar í Norðstreymoy ella landsstýriskvinnan í almannamálum, hvussu nógv ávikavist kommunur og land skulu rinda.

Sandoyar sýsla hevur sum sagt størsta prosenttalið av teimum, ið eru yvir 65 ár. Ikki minni enn 18,1% av fólkatalinum í oynni er yvir 65 ár. Á biðilista standa 1,9% av teimum, ið eru yvir 65 ár. Í Suðurstreymoy er støðan tann ovta. Har eru bert 10,7% yvir 65 ár, men 18,7% av teimum, ið eru yvir 65 ár, bjóða eftir búplássi.